

Posudek školitele na diplomovou práci Markéty Chýlové „Odhad vývoje poptávky po zařízeních sociální péče pro seniory v České republice“

Diplomová práce studentky Markéty Chýlové „Odhad vývoje poptávky po zařízeních sociální péče pro seniory v České republice“ tvoří 94 strany textu a 14 stran příloh. Textová část práce má standardní strukturu a je rozdělena do 6 základních kapitol včetně úvodu a závěru. Doplnují ji seznamy tabulek, obrázků a použité literatury.

Cílem předložené diplomové práce je sestavení kvalifikovaného odhadu vývoje počtů potenciálních uživatelů dvou druhů sociálních služeb (pečovatelské a domovů pro seniory) na období 2009–2035. Jmenovitě se jedná o počty osob ve věku 65 a více let, které by mohly mít nárok na pečovatelské služby nebo na umístění v domovech pro seniory. Autorčiny úvahy přitom vycházejí ze vzniku nároku na příspěvek dle původního znění zákona č. 108/2006 Sb. Studovaný problém je zasazen do širšího kontextu procesu demografického stárnutí, vymezení systému sociálních služeb a specifikace kategorie služeb pro seniory. V práci jsou také specifikovány faktory ovlivňující poptávku po daných službách.

V kapitole věnované demografickému stárnutí diplomantka diskutuje především metodiku měření úrovně a vývoje tohoto procesu a stručně nastiňuje recentní změny věkové struktury a perspektivy stárnutí obyvatelstva Česka.

Nejrozsáhlejší částí práce je druhá kapitola zabývající se sociálními službami, jejich systémem a legislativními rámci, fiskálním kontextem a správním zajištěním jejich fungování a rozvoje. Detailní pozornost je věnována službám určeným seniorům a zejména pak těm, které dále budou předmětem odhadu počtu jejich budoucích potenciálních uživatelů.

Ve třetí kapitole sleduje autorka předložené práce nejdůležitější proměnné, které hrají roli při rozhodování o využití sociálních služeb. Na prvním místě se věnuje zdravotnímu stavu jako proměnné přímo ovlivňující soběstačnost a zajištění péče o vlastní osobu. Dále podrobněji diskutuje vliv rodinného stavu, vzdělání a dostupnosti neformální péče a jejich roli při volbě formálního poskytovatele sociálních služeb. Dochází přitom k závěru, že počty obyvatel potřebujících pomoc jiné fyzické osoby závisí především na vývoji zdravotního stavu a na vztahu mezi invaliditou a úmrtností. Pozitivně lze v tomto kontextu hodnotit snahu autorky o nástin pravděpodobného budoucího vývoje každého z diskutovaných faktorů. Závěrečná část třetí kapitoly je věnována výběru vhodné populační prognózy pro odhad závislé populace, tedy odhadu perspektiv vývoje početního stavu a pohlavně věkové struktury obyvatel, jakožto stěžejní determinantě poptávky po sociálních službách.

Informačně originální je čtvrtá kapitola věnovaná analýze dat o příjemcích příspěvku na péči podle pohlaví, věku, stupně závislosti a formy využívané služby pocházejících z interního informačního systému o příspěvku na péči Ministerstva práce a sociálních věcí. Jedná se zároveň o přípravu vstupní data pro odhad velikosti závislé populace a počtu uživatelů domovů pro seniory, jejíž výsledky jsou prezentovány v závěrečné, páté kapitole práce.

Obsahem páté kapitoly je naplněn cíl předložené diplomové práce. V ní na základě detailního popisu a analýzy fungování sledované části systému sociálních služeb od počátku roku 2007, tedy za dobu platnosti zákona č. 108/2006 Sb., formuluje autorka tři varianty vývoje závislé populace, které se liší ve svých výchozích předpokladech. Odhad počtu uživatelů domovů pro seniory se pak opírá o odhad velikosti a struktury závislé populace, který byl sestaven na základě výsledků výběrového šetření pohlavní a věkové struktury uživatelů domovů pro seniory.

V závěru práce jsou stručně shrnuty hlavní výsledky. Nedílnou součástí diplomové práce Markéty Chýlové jsou také přílohy prezentující výslednou prognostickou představu o vývoji počtů osob závislých na péči a uživatelů domovů pro seniory.

V předložené diplomové práci se prakticky neseťkáváme s obsahovými nedostatky. Proto je škoda, že se autorka nevyvarovala většímu počtu drobnějších formálních chyb a nedostatků. Za všechny si dovolím uvést následující:

- zmenšený formát stránek (široké okraje)
- není přeložen termín „disability“ (disabilita = nemohoucnost, neschopnost, invalidita; funkční změna na úrovni celého jedince)
- v textu se objevují překlepy, chybějí znaky a mezery (viz seznam obrázků)
- u obrázků není uváděn zdroj dat a samotné obrázky mají příliš malý rozměr
- na některých místech chybí odkazy na literaturu (např. str. 13, 19, 25 aj.)
- v tabulkách často chybí jednotky (např. tab. 8, 9)
- typografické nedostatky (např. v názvech obr. 26 a obr. 27)
- u tab. 23 až 28 není jasné, o jaké hodnoty jde (tisíce?!)
- v seznamu literatury je uvedeno celkem 9 položek, ke kterým chybí odkaz v textu

Uvedené formální nedostatky však významně nesnižují celkovou kvalitu zpracování zvoleného tématu. Proto doporučuji přijmout diplomovou práci Markéty Chýlové „Odhad vývoje poptávky po zařízeních sociální péče pro seniory v České republice“ k obhajobě.

V Praze dne 19. 9. 2009

RNDr. Boris Burcin, PhD.
školitel